

LLIBRET DE VERSOS

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649136599

Llibret de versos by Teodor Llorente

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

TEODOR LLORENTE

**LLIBRET
DE VERSOS**

LLIBRET DE VERSOS

ESCRIT PER

TEODOR^o LLORENTE, y *Clm*

SOCI DEL RAY-PENAT.

VALENCIA:

TEODOR LLORENTE Y C.^a, EDITORS.

1885.

709413

PC
5741
L572117

1535

ENDRESSA.

AL SENYOR DON MARIAN AGUILÓ,

en la Biblioteca de la Universitat de Barcelona.

VOLGUT AMICH Y SABI MESTRE:

ESTARÉU ben asentat en vostra cadira de repòs, allí en la gran y silenciosa cambra, rubierta de llibres de dalt á baix; estaréu pensiu y capficat, els colses sobre la taula, els ulls en algun paperot groguench y ple de corques, l'esment en coses d'altres segles ó d'altres mons, quant lo porter de la Biblioteca vos portará la correspondencia, y entre un feix de lletres y diaris, aplegará á vostres mans este llibret, tot faixat y sagellat. Es molt possible que, avans de destaparlo, vejáu en la marca del correu lo nom de Valencia; y estich ben segur que llavors resplendirá en vostre front un raig de llum, com sí hagueren sentit l'oreig de les fraures y els tarongers, de les clavellines y les alfábegues de la nostra terra, y que son nom vos portará les dolces remembrances d'un temps de

joventut, de entusiasme y poesia. Y quant, desfaiyat y ubert lo llibre, lo trovéu tot ple de versos, pobres d' inspiració, pero riquíssims de patri amor, quant llixéu aquesta *endressa*, diréu sorprés y complagut—aixís ho espere—: “¡Oh! ¡mos inoblidables valencians! ¡Oh, aquell bon xicot! ¡Be han cumplit! ¡Be m' han pagat tot lo que per Valencia he fet!.

Si tan bona acullida logra aquest aplech de versos; si al sortir de la Biblioteca, lo portéu á casa, y allí, en la quietut de la velada, sense nosa 'l llegiu; si algun trosset, que vos parega més tendre y familiar, lo feu escoltar á vostra santa muller y á sa bona germana; si li recitéu algun romans, pera que 'l deprenga, al petit Angélich; y al endemá, lo llibret dins la botxaca, anéu á trovar en la Redacció de *La Renaixensa*, ó en aquella raconada del café de Pelayo, hon se congrega tots los dies, la entusiasta colla dels poetes y escriptors catalans,—casi tots, tots, vostres deixebles—y els diéu: “Un present vos porte de Valencia; prengáu: á mí me l' envien, pero es perque, enviántmelo á mí, ha cregut l' autor, aquell nostre gran amich d' allá baix, que l' envía á tots;: si aixó feu, Deu vos ho pague, mestre; mon desitj está cumplit y mon deute satisfet.

Mon deute, si; perque, bona ó dolenta, la inspiració que ha infantat mos versos valencians, la encengué, niés que ningun altre, aquell bibliotecari, ensemps llettrat eruditíssim y genial poeta, que aná á Valencia, fa ya prop de trenta anys, y romangué uns quans en la ciutat del Micalet. ¿Vos enrecordéu? Quant la campaneta del Colegi del Patriarca, ab ses badallades tan argentines, tocava l' hora d' eixir del aula, dos estudiantets, separantse del bullanguer estol del seus companys, pujaven corrent la escala de la Biblioteca, com si 'ls mancara 'l temps; entraven, y sens' aturarse en les taules dels lectors, penetra-

ven resolts en lo departament reservat, hon se guarden les joyes bibliogràfiques, los eixemplars únichs, los incunables, los códices primorosament illuminats, los pergamins antiquíssims, los manuscrits originals. Allí vos trovaven, sempre estudiant afanyós lo naiximent y la historia gloriosa de la lliteratura valenciana; allí vos trovaven, restablint lo texto alterat d' una esparsa d' Ausias-March, investigant l' orige llegendari de les gestes de Tirant lo Blanch, buscant les costums d' altra etat en les satíriques cudolades de Jaume Roig, ó sa fé vivíssima en les cançons místiques de Corella. Ple 'l cor d' aquella poesia, ja com la derramaveu á doll en l' esperit entusiasta dels dos escolars, més devots de les Muses que de la *Instituta* y el *Digestum*! Havia arribat á ells ya 'l ressó de la renaixensa hemosiana; havien llegit ya los primers llibres de versos catalans; havien escoltat ya, en la mateixa València, á aquell precursor que 's nomenava Tomás Villarroja, digne de figurar al costat del gran Arribau, que, fa ya euaranta anys, cantava versos tendríssims *en la oblidada llengua dels seus avis—mes dolça que la mel*; y tenien obert l' esment á aqueixa poesia, tan vella y tan nova tot á l' hora; mes els faltava oír á un apóstol de aquell evangeli lliterari, un apóstol que inflamara son cor y els fera combregar en la santa comunitat dels trovadors nous.

Eixa missió d' apóstol, ja quan bé la complireu! Tot un mon, que estava mort y soterrat baix d' aquell muntó de llibres empolsegats, revivia al foeh de vostra paraula y s' alsava gloriós y resplendent. Keys guerrejants ó lleisladors, capdills famosos y sabis lletrats, teólcchs doctíssims y monjos ascétichs, artistes y poetes, nobles y ciutadans, tota la llustre nissaga dels nostres antepasats, portant en lo seny la fé viva de Jesuchrist, en lo pit l' amor de la terra, y en los llabis la que apellem dolçament

llengua materna, desfilava per davant dels seus ulls, mentre ab ells enrahonaveu, comentant algun passage del còdice que tenieu entre mans, repetint algún romans trovat en un racó de les montanyes, ó contantlos aquells viatges que, avans que pensara ningú en crear les societats d'excursionistes, havieu fet, anant á soles y á peu, de poble en poble, regirant papers vells en los arxius abandonats, estudiant los origes y avansaments del art en les esglésies gòtiques y romàniques, sorprenent les tradicions històriques y la poesia popular en la boca del avia que adorm als petits ab les cançons de 'l antigor. Orint adés uns grosos cartapacis, tots plens de lletra memuda, els mostraveu los tesors lliteraris, producte d'aquella replega; les relacions interminables de llibres catalans, valencians y mallorquins; lo riquíssim cansoner, ab centenars de cobles y corrandes, oracions y romansos, en los que la poesia popular pren totes les formes y colors; el diccionari en projecte,—¡en projecte llavors y avuy encara!—ab millers de paraules recullides amorosament assi y enllá, per tot arreu, vorá 'l Ter ó vorá 'l Llobregat, en les platges de Mallorca ó en les de Valencia, en los rabals de les viles, en les pagesies dels camps ó en amagades cabanyes de la boscuria; “y ¿s' ha de perdre tota esta riquesa? esclamaveu, mitj orgullós y mitj adolorit: ¿s' ha de mensyprear aquest idioma, gloriós en la historia, y que parlen encara algunes millonades d'homens desde 'l Pirineu fins los palmerals d' Eix? ¡Oh, no, no será! Vosaltres, los fills de Valencia, la ciutat del art, la ciutat de la poesia en los antics Estats de la Corona d' Aragó, vosaltres teniu que marxar al front en la creuhada de la renaixensa.” Aixís parlaveu, y escalfats tots tres per lo foc d'aquelles paraules, ideaven mil generosos projectes: estampar novament los llibres oblidats, refer les cròniques de Valencia, cantar ses glòries y gran-

deses, fer conèixer sos tesors artistichs, restaurar el Saber Gay y sos Jochs Florals, y altres moltes coses, de les quals algunes se feren llavors, altres s' han fet demprés, y altres encara s' han de fer, y se farán, Deu ajudant.

Més d' un quart de sigle ha passat: d' aquells dos estudiantets, l' un, Vicent Querol, es avuy ilustre poeta, y honra lo mateix les lletres castellanes que les llemosines. Poch escriu, mes les flors de son enginy son com les d' aquelles rares y novilísimes plantes que de tart en tart floreixen en los jardins pera sorprendre més al jardiner ab sa belltat meravellosa. L' altre, que no ha pujat tan alt, complix com pot la tasca que 'n aquell temps li senyalareu, y en proba de s' aplicació, li porta al mestre aquest llibret. Dietá sos primers versos l' entusiasme de la joventut; uns altres la reflexió de la etat madura; li ha posat fi la má tremolosa del desengany adolorit; pero tots ells están inspirats per la mateix idea d' enaltir la Patria valenciana, recordant ses glòries y restablint el conreu lliterari de sa própia llengua.

Pensament es aquest al que no falten contradictors assí mateix, en la terra d' Ausias March, menys aferrada á la seva parla que la vostra Catalunya; dihuen aixos adversaris de la renaixensa qu' es treball perdut esforsarse en fer revivre una llengua morta; pero als que aixís rahonen, ya 'ls vaig explicar lo meu sentir en questió tan debatuda.

"Llengua *morta* es la llatina, que no parla avuy ningú, encara que pera certes coses se conserve en los llibres; mes ¡llengua morta la llengua valenciana! Ixeau al carrer, atengau als primers que passen, y sabreu si es llengua morta; aneu de poble en poble per lo nostre Regne de Valencia, y veureu que está tan viva com lo paxarell més cantador. Lo que estava mitj mort, es son conreu lliterari, y assó es lo que renaix, lo mateix assí que 'n Catalunya y Mallorca;